

ՅՈՒՑԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Գ. ԿԻԻԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳԻՐԲԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

262

ԲՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ՏԱՐԾՆԱՑՈՅ. Կ. Պոլիս, տպ. Մահաեսի Յովհաննէս, 1752, 358 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԿԵՐԹ

ԲՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ՏԱՐԾՆԱՑՈՅ յաղթող տիրոջան վարդապետի ընդգլխով թղթաբանայ հոռոժ փխտոպային:

Տպագրեցեալ է Հայրապետութեան Սրբոյ էփմանի Տեան Միասայ ամենայն Հայոց՝ Ինքնագլուխ, Սրբազան Կաթողիկոսին: Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյն Սաղիմայ Տեան Յակոբայ Աստուածարան Վարդապետին, եւ ի Պատրիարքութեան Կոստանդնու Պօլսայ՝ Տեան Գէորգայ Աստուածարան Բարուսպետին. եւ Հրամանաւ հորին:

Արդեամբք Ապուլեիցի Հովհաննէս Հանդուցեալ Մահաեսի Պաղտատարի Որդոցն՝ Մահաեսի Խաչատուրին, եւ Գէորգ Աղային:

Ե Թուին (ամա) յԱպրիլի (գ):

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան՝ Տպեցման Գրքոյս:

Փառք...

... Հասանիլ յաւարտ տպեցման յայտ աղիւսաւարս բազմաբեղուն՝ եւ երկնազարդ ընդհանրաբարող զբոյսո՝ որ կոչի Պօղոս Տարօնացի: Ի Թուականութեան ամա: Ի Հայրապետութեան մեծի եւ զերազան Քրիստոսաւել եւ լուսանկար սրբոյ Աթոռոյն էջմիանին՝ տեան Միասայ Սրբապայլ Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց:

Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոց Տեառնական տեղեացն՝ ամենապայծառ սրբոյն Սաղիմայ՝ տեան Յակոբայ Աստուածարան եւ զգնեալարդ Վարդապետի, իսկ ի Պատրիարքութեան մեծի պօսոյս՝ եւ մայրաքաղաքի ընդհանրոյ՝ տեան Գէորգայ խոհեմապարդ եւ Հանճարդ Վարդապետին:

Եւ արդ՝ զկնի բազմամայ ժամանակաց, ամենազովելի զբոյս մին՝ անկեալ էր ի ձեռն յԱղայի զԿուլեիցի Մարգարէ Վարդապետին: որ զկնի ծննդութեան իւրոյ եղեալ է զԷրբոս զայս ի յԱպուլեիս սուրբ Նշան յնկեղեցին, ի Թուին՝ ամբ. յիշատակ իւրն՝ եւ իւրոյ հոգեւոր եւ մայրմատուր ծնողացն. որոյ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի. եւ զհորիս իւր՝ եւ ծնողացն իւրոց՝ տէր Աստուած լուսաւորեցել, Ամէն:

Հուսկ յետոյ, ի սոյն զԿուլեիցիս, Բարեպաշտոն եւ Քրիստոսասէր Ջոպանեց լուսանոցի մահաեսի Պաղտատարի որդի՝ մահաեսի Խաչատուրին, առեալ զչեղ եւ զանդիկ զԷրբոս զայս՝ եւ ընթերցեալ ըստ զբառեր բարուցն իւրոց, եւ ի սիրոյ սորին ըզմայեալ լինելով, առեալ երեք ի քաղաքս յայս բիւզանդիոյ՝ առ ի տպել տալ:

Եւ ահա այժմ հառն տպագրել զայս՝ Աստուածասէր եւ բարեպաշտն երկուքն եղբարեմ՝ մահաեսի Խաչատուրին, եւ Գէորգ աղայն՝ արդեամբք եւ գոյիւք իւրեանց, ի յիշատակ ինքեանց՝ եւ ծնողացն իւրեանց՝ մահաեսի Պաղտատարին, եւ մահաեսի Նաղուլին: եւ պապուն իւրեանց՝ Խաչատուրին. եւ մամուն մահաեսի Մարիամին: եւ հառն իւրեանց

մահտեսի Զուպարին. եւ կողակցոյն մահտեսի Խասին: եւ Նոր կղբօք սոցա՝ մահտեսի Թաբուլին աղային՝ որ բազում աշխատանք ունի ի վերայ սոցա: Եւ զհրաքոյր սոցա զմահտեսի Նոնֆարին. եւ զքոյր սոցա զՏիրուհին. եւ զորդեակս սոցա՝ Պետրոսն, Մանկատարն, եւ զՊարտատարն: եւ այլ ամենայն արեւմտաւ մերձաւորաց, կենդանեաց եւ ննջեցեացն՝ տէր Աստուած զհոգիոն լուսաւորեացէ, Ամէն:

Եւ բարեպաշտն յորեանունդ զաւակացն՝ տէր Աստուած երկար կենսա պարգեւեացէ, եւ բարի յիշատակ պահեցէ, որ միշտ յիշատակօք բարեօք տացն յիշել զծնողս իւրեանց, եւ յէօղքն յիշեալ լիցին ի անսոնէ ժերմէ, Ամէն:

Այլեւ յետ այսց՝ յիշնջիք եւ զսպազորոս սորին զմահտեսի տէր Թահանէս բանին սպտաւոր անուամբ եւեթ քահանայա: եւ զծնողն իմ Հանգուցեալ զմահտեսի Ղազարն. եւ զմայրն իմ Հոթիսիմէն. եւ զորդեակն իմ զՏիրացոս Ստեփանն. եւ զայլ ամենայն արեւմտաւ մերձաւորն մեր, Հանգերձ ննջեցելովքս:

Իսկ եւ յիշնջիք զաշխատաւոր գործարանին մերոյ զԱրարարգոց եւ զԳրուող գործաց՝ զար: Անսոնն. եւ զծնողն իւր Հանգուցեալ զԿեսարացի Գրիգորն. եւ զմայրն իւր Ինքունի զԿենդանի Մարտին: եւ զեղբարն իւր զՄաշկերն, եւ զկառմն: եւ զզուստրն իւր՝ զԲարբրոնն:

Նաեւ զմիւս աշխատաւոր գործարանին զԵրտնոյն եւ զարմաշխատ զԻոյնյոս սենսնցի Իդնաբուսն. եւ զծնողն իւր Հանգուցեալ զԿարապետն, եւ զմայրն իւր: եւ աստատարն բարեաց՝ զԵրեզոզը՝ յիշեցէ յերկնից արքայութեան Ամէն:

Կիւլպէնէեան Մատենադարան

230.154 Տա

263

ՊԱՆՏԱՆԱՐ ԴՊԻՐ. ՕՐԻՆԱԿԻ ԲԱՐԵՒԱԳՐԱՅ: Կ. Պոլիս, 1752. 180 էջ:

ԱՆՈՒՆԱԹԵՐՔ

Մատենադարանաւոր շուրհ: Առաջին էջին վրայ կը գտնուի հետեւեալը.
ՕՐԻՆԱԿԻ ԲԱՐԵՒԱԳՐԱՅ ՆՈՐԱՊԵՆ ԵԱՐԱԳՐԵԹԵԱՆ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Տպեցաւ Գրգուրն ողորմութեամբն աստուծոյ՝ ի թվին Հայոց ռմու. եւ լմեցաւ ի Եռսիսբերի վեց:

ԾԱՆՕԹ.

Պագատաք Դպիրի այս գիրքը ձմեցած է առնուազմ երեք անգամ հրատարակութիւն: Առաջինը մերկայ հատորն է, տպուած 1752-ին: Մատենադարանին մէջ երեւած ելամ ուրիշ օրինակներն իւր, որոնք միեւնոյն տառատեսակները, էջերու շրջանակի զարդերը եւ էջարարութիւնը (միմչել էջ 114) ունենալով հանդերձ՝ կը մերկայացնեն տարբեր եւ առանձին հրատարակութիւն մը: Գիրքերու եւ գործերու մէջ մշտնադաւ հետաքննարկման քայլ մանր տարբերութիւններէ գատ, գլխաւոր գամազանութիւնը կը համդիտեալ բովանդակութեամ մէջ եղած փոփոխութիւնը: Այսպէս, էջ 115, առաջին տպագրութիւնը ունի (վերեմ հիմն գերորդ տոգ) զՄերքիմս սեմեակ լի է սիրով քա սեր իմս մախապաւութիւնը՝ որ կը պակսի երկրորդ՝ ամբուական հրատարակութեան: Էջ 121-ի միւսը առաջին տպին մէջ կը շարու-նակուի միմչել 143, եւ էջ 144-ով կը սկսի զՀամառոտ Գաւառութիւն՝ Ուղղափառ Փրիս-տունի: Եւ միմչել էջ 150: Ամբուական հրատարակութեամ մէջ էջ 121-ի միւսը յամկարծ կ'ընդմերձուի յարորդ էջին վրայ, ուր կը սկսի վերայիշեալ զհամառոտ դաւանութիւնը, միմչել վերջ (էջ 127): Այս ամբուական հրատարակութեամ Մատենադարանին գոյգ օրի-նակները եւ կ'աւարտին հաս (էջ 127) եւ որոշ է որ էջեր չեն պակսիր ամոնմտ: Իսկ առաջին (1752-ի) հրատարակութիւնը ունի (էջ 151-153) Հայոց մեր, Հաւատարմն ու ողջոյն քերքը հայատառ յամարեմով, տպա (էջ 154-160) ձմեալափեալ խրատներ՝ պրեալը ամբող-

չացնելու համար (զ...բայց առաջ աշխատեցին հզու խորհրդական թւով ազատութեան, ըստ բաւական ժամանակ երեսաց թղթաց՝ ազգ (երուրդ)։ Պէտք է հետեցնել որ Յոյն տարուած մէջ եւ կամ իրարմէ քիչ տարբերութեամբ երկու ամբողջ հրատարակարիւններ կատարուած են, հաւանաբար միեւնոյն տպարանին մէջ՝ մոյն քուղքով. առատեսակներով. էշողորու քեւմբ եւ զարգերով, բայց, վերջաւորութեամբ՝ տարբերազ բովանդակութեամբ։ Ինչպիսի առ ուղին (1752-ի) երատարակութեան, հոյնպէս եւ ունթուական հատարին մէջ չեն յիշուած տպագրիչ կամ տպարան։ Հետեւաբար, յարմար նկատեցինք ամբուական երկրորդ այս հըրատարակութիւնը նկարագրել իբր 1752(?)-ի տպագրութիւն (Տես հմատիղ քիւ 264)։

Բաց աստի, շէյա Հմատիղ Գրէի Մատենագիտական Ցուցակը (էջ 183), Քարրիս-նալեանի Քրատմութիւն հայկական տպագրութեանը զորոյն ակնարկելով. հաւանական չի նկատեր Պաղտասար Դովրի վերոյիշեալ գիրքին արարքեր հրատարակութիւնը 1788 քուականին։ Հակառակ ասոր, շէյալը 1784-ի տակ կը նշանակէ (էջ 192, քիւ 814), կասկածանքով, այդ հրատարակութիւնը։ Կիւլպէնկեան Մատենագրարանին մէջ կարելի եղաւ մեզի ցանկ Պաղտասար Դովրի շէյալի շէյալը Բարեւագրացիմ երրորդ հրատարակութեանն օրինակի մը. տպագրուած ո՛չ քէ 1784-իմ. այլ՝ 1786-իմ (նկարագրութիւնը տեղ 1786-ի տակ)։

Կիւլպէնկեան Մատենագրարան

ՌՕՑ. Գ Պա

264

ՊԱՆԱՍԱՍԱՐ ԴՊԻՐ. ՕՐԻՆԱԿ ԲԱՐԵՎԱԳՐԱՆ, Կ. Պոլս, 1752 (?), 128 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Մատենագրարանի շէյալի Առաջին էջին վրայ կը գտնուի հետեւեալը.
ՕՐԻՆԱԿ ԲԱՐԵՎԱԳՐԱՆ ՆՈՐԱՊԵՆ ՇԱՐԱԴՐՈՅԵԱԼ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուռի։

ԻՆՆՈՐ.

Տեսնել նախորդ. քիւ 263 գրէի ծանօթութիւնը։

265

ՄԻՐԹԱՐ ՎՐԻ. ՍԵՐԱՍԱՆԹ. ՁԱՆ, ՔՐԻՍՏԱՍԻ, ՎԵՆԵՏԻԿ, աղ. Ստեփաննոս Որլանտեան, 1753, 139 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՁԱՆ, ՔՐԻՍՏԱՍԻ ԵՒ ՀԱՒԱՏԱՆԵԱԼ ՀՈԳԻՈՅԼ։

Շարադրեալ է Միթրարայ Արբայէ մեծէ։

Եւ, աղեւս ծախիւ բարեպաշտ զաղապարց խոնջ Սարգսի Մարտեան. եւ խոնջի հաշարոյ Գամարիէլեան. եւ վեհայի Նորա խոնջի Յովհաննիսի,

Ի Թուին Հայոց. ոմբ։ Իսկ է Թուին Բրիտոսի. 1753. Ի Մայիսի. 14։ Ի Հայրապետութեան Տեառն Միհասայ Հայոց կաթողիկոսի, Ի աղաբանի Որլանտեան Ստեփաննոսի։ Հրամանաւ Մեծաւորաց։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուռի։

Նոյն գիշերին հետ տպուած է, առկայ ռաւանդի տնտեսաբանութիւնը եւ էջտեստարով,
Միջերար վրդ Սեբաստացիի շնորհում վարուց գործը (Տես յայտրդ. քիւ 266-ի Ոկտրա-
գրութիւնը) :

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 ՄԽ

266

Միտթար վրդ. Սեբաստացի. ԽՈԿՈՒՄՆ ՎԱՐՈՒՅ : Վենետիկ, Խոգ : Մտեփաննոս Որլանտ-
եան, 1753, 43 էջ :

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԽՈԿՈՒՄՆ ՎԱՐՈՒՅ

Շարադրեալ է Միթարայ Աբրայէ մեծէ :

Եւ, տպեալ. Յամի Տեան. 1753. Ի Յունիսի. 2 :

Ի Հայրապետութեան Տեան Միեասայ՝ Հայոց Կաթուղիկոսի :

Ի Վենետիկ Ի տպարանի Որլանտեան Մտեփաննոսի Հրամանաւ Մեծաւարաց :

ՈՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուներ :

ԾԱՆՍԹ.

Տպակից է նոյն հեղինակի զնայն Գրիտուսի Խ. Խաւարացեալ հոգւոյն գործին :
(Տես նախորդ. քիւ 265-ի Ոկտրագրութիւնը) :

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 ՄԽ

267

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԿՐՕՆԱՒՈՐ. ԴԺՈՒՔ ԲԱՅԵԱՎ : Վենետիկ, տպ. Մտեփաննոս Որլանտեան,
1753, 200 էջ :

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԴԺՈՒՔ ԲԱՅԵԱՎ

Այս է. մատենութիւն է վերայ տանջանացի զգոխաց :

Արարեալ է պատուական հարէն յովհաննէ Ի յիպոստան կարգէ :

Թարգմանեալ յիտալականէն է հայո՝ ըստ իմացուածոյ լանիւն՝ յաշակերտաց Մր-
իթարայ արարչի մեծի :

Եւ, տպարեալ Ժախիւք զափանցի Պարոն Նահապետի շահումեանց որդւոյ մարու-
թի : Ի փառս ամենաբարկիւն, եւ Ի յօգուտ արամեանք բոլորի :

Ի Հայրապետութեան Տեան Միեասայ՝ Հայոց Կաթուղիկոսի : Ի Թուրքմանիսեան
տեան, 1753 : Ի Մարտի, 20 :

Ի Վենետիկ Ի տպարանի Մտեփաննոսի Որլանտեան :

Հրամանաւ մեծաւարաց :

ՏՐՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուեթ:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

230.2 Թ

268

ՊԱՆՏԱՍԱՐ ԴՊԻՐ. ԾԱՆԿԳԻՐՔ: Կ. Պուլիս, ապ. Տէրապետ Թովհաննէսի, 1753, 176 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Զուեթ: Կր սկսի՝

ԱՆՈՒԱՄԲ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՆՅՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ:

ԳԻՐՔՈՅ ՈՐ ԿՈՁԻ ԾԱՆԿ ԳԻՐՔ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՆ:

ՏՐՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Եւ արդ՝ ևզէւ կատարումն Տպեցման սորին ի Թվիս Հայոց՝ Ումբ. յորն՝ որոյ վաղուևն օրն էր փառաւոր Համբարձումն Քրիստոսի:

Ի Հայրապետութեան սրբոյն էջմիածնի՝ Տեառն Մինասայ երէցս երջանիկ Սրբազան Կաթողիկոսին ամենայն հայոց: Եւ ի Պատրիարկութեան սրբոյն Երուսաղէմի՝ տեառն Թորոս զէբըլանիկ եւ սրբազան վարդապետի: Ի Կոստանդնուպօլիս քաղաքի: Հրամանաւ եօրին վէճազան Պատրիարկի՝ Տեառն Թակօր սրբազան եւ յոյժ դիտնական վարդապետի. յատուկ անուամբ Աստուածարան կոչեցելոյ:

Ի աղաքտեի տէրացու յօշաննիսի որդւոյ Հանդուցեալ Ճանտեի աստուածատուրի: Արդ, որք շահեզ ինչ ի սմանէ, յիշեալիք զհամայն հոգ տանողան սորին: Եւ զուրք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ յաւուրն հատուցման եւ այցելութեան: Որում ընդ Հօբ եւ Հոգւոյն սրբոյ՝ անշուտ զսուծիւն եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

225.3 Գբ

269

ՄԱՆՈՒԵԼ ՍՐՄԱՔԷՇ ԿԵՍԱՐԵԱՆ. ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՁԻ ԼՈՒՆԻԾ ՏԱՐԱԿՈՒՍԱՆԱՑ. Կ. Պուլիս, ապ. Բարսեղ Դպրի, 1755, 180 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՁԻ ԼՈՒՆԻԾ ՏԱՐԱԿՈՒՍԱՆԱՑ:

Ի Թուին հայոց 1204: Յունվարի 30

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԳԻՐՔ ՈՐ ԿՈՁԻ ԼՈՒՆԻԾ ՏԱՐԱԿՈՒՍԱՆԱՑ:

Շարադրեցեալ ի սրմաբէջ ծանուէլէ կոստանդնուպօլսեցոյ կէսորեան:

Ի Հայրապետութեան Սրբոյ Մինասայի՝ Տեառն Աղէքսանդրի՝ վեհափառ եւ զեփառի կաթողիկոսի, եւ ինքնազլուծի քահանայապետի ամենայն հայոց, եւ Սրբոյ Երուսաղէմի՝ Տեառն Թէոթորոսի արք եպիսկոպոսի, եւ բարձրապատիւ պատրիարկի: Եւ ի Պատ-

բիրաբույժան կոստանդնու պոլսոյ՝ Տեառն Յակոբայ սրբազան եւ աստուածարան բարոյն-
հոց պեռի, եւ աղեկ լառաւոր վարդապետ մեծի:

Եւ Տպագրեցաւ՝ Կրամանաւ Նոյնոյ Պատրիարքի. ի Տպարանի բարաշի, ի Թուին
Հայոց՝ 1204:

ՌԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան:

Շնորհիւ...

...յանկ ելեալ տարանցաւ տպագրումն գրքիս այսորիկ, որ կոչի լուծիչ տարակու-
սանաց, ի կոստանդնու պոլս, ի տպարանի բարսեղ զգրի, արդէն ի Տէր Հանգուցելոյ:
Արդեամբք ձ գոյիւք սափրել Տէրացու Յոհաննէսին, որ ի չաւառութենէ իւրմէ՝ բնծայեալ
գամենայն զոր ինչ ունէր ի փառս միոյն աստուծոյ, եւ ի պարծանս կաթուղիկէ եւ ատաբե-
լապէս սուրբ եկեղեցւոյ Նախասանկայ: Արդ՝ որք վայելէր զսո, յիշեալէք ի արժանաւոր
աղօթս մեր, զի վերոյիշեալ սափրել Տէրացու Յոհաննէսն Հանգելմ ծնողօք Պաղտատրիւ
Եւ Թագուհեաւ: Այլեւ՝ յիշել ազայեմ գիւղերիկ Մանուէլս, զլարադրոզս գրբոյս, զլարոյս
եւ զցրուողս կապարեայ գրոց, որ զրազումս աշխատութիւնս կրեցի: Եւստի՝ խնդրեմ յըն-
թերցողացդ, զի յիշեալէք նաեւ զԲնոյն մանուէլեա, զԹէոթորոսն եւ զԿիւն, որք Հան-
դուցեալք են ի Տէր, Նաեւ՝ յիշեցէք զմրանարն սորին զվանեցի Տէրացու Խաչատուրն:
Արդ՝ որք յիշէր՝ յիշեալ լինիլիք ի Քրիստոսէ աստուծմէ մերմէ, որ է օրհնեալ ի յաւիտա-
կանս, ամէն:

Կիւլյակեան Մատենադարան

230-155 ԿԵ

270

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՍԻ. ԳԻՐԲ ԱՂՕԹԻՑ: Կ. Պոլիս, տպ. Հանգուցեալ Աստուածասուրբի,
տպագրել՝ Յովհաննէս Դպրէ, 1755, 576 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԳԻՐԲ ԱՂՕԹԻՑ:

Ասացեալ Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ՝ Հրեշտակեան Վարդապետի:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԳԻՐԲ ԱՂՕԹԻՑ:

Արարեալ Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ՝ Հրեշտակեան Վարդապետի:

Եւ վերստին ի լոյս անցմամբ՝ Տպագրեցեալ ի Վեհափառ Հայրապետութեան սրբ-
ոյ էջմիածնի՝ Տեառն Աղէքսանդրի Սրբազան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց: Եւ ի Պատ-
րիարքութեան Յանգալի երկրին սրբոյ Երուսաղէմի Տեառն Թէոդորոսի Երջանկալարդ
Վարդապետի:

Ի Կոստանդնուպոլիս Քաղաքի:

Հրամանաւ Նորին Սրբազան Պատրիարքի՝ Տեառն Յակօբայ՝ Աստուածարան Կոչե-
ցելոյ՝ Գերբմաստ Վարդապետի:

Ի Տպարանի Հանգուցեալ աստուածասուրբի:

Առաջնորդեալ՝ Ամենակարօղ Տէր:

ՌԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցմամ Սրբոյ Մատենին:

Օրհնութիւն...

...յաբողոքաց մեզ ի սկզբանէ մինչ ցմիսեան՝ տպել վերստին եւ ի լոյս անել ըզ-
լուսաւորելի Հոգւոց մատենն զայս ցանկալի:

Ի Տգարանի աստուածատուրի: Ի նորապէս մուտն Հայոց Քուստանի, Հազար երկու
հարիւր եւ չորսորորդի:

Արդեաւոր եւ ծախիւ՝ ակնցի Գարոն Յակոբայ եւ Գարոն Միգայէլի բարեպաշտից:
Արդ... յիշելիք առ նոյն տնտես մէք Յիսուս Քրիստոս ի սոյն բուրժուս քաղցրա-
բոյր ազօթանուր հայրուածոց՝ զվերազրեցեալ բարեպաշտն Խոնա Յակոբն փաշային: Որ
է ի չրբակայ դարևացն անկայ, ի դիւղն կամ ըրկապու: Եւ զհանգուցեալ ծնողն նորին՝
դայրուծին եւ զսուլթանն. եւ զպապն զմահտեի աստուածատուրն. եւ զհայր պապան ըզ-
մահտեի մարկոսն: Այլեւ զհանգուցեալ եղբայրն իւր զառաքին, զո՛ր հասարակեալն ըզ-
կեանս իւր ընդ պատահմամբ: Նաեւ՝ զերկոսն որդիան նորին՝ դայրուծին եւ զկարոն
պետն. եւ զհամեստասուն զստեանն՝ զեւայն, զմէլիքն, եւ զմարմանն. եւ զծնող մայր սո-
ցին՝ զօրիտայն: Իսկ եւ զսղակափթիթ Թուռնան՝ զաստուածատուրն եւ զյովակիմն զկեն-
դանս: Եւ պաներն իւր՝ զսէր Գարսամ վախճանեալ ճանաչայն: Եւ քերիկայ եղեալ Նոգե-
ւոր հայրն իւրեանց՝ զսէր Գարբիէլ ընտիր քահանայն: Եւ զայլ համօրն կենդանիս եւ ըզ-
ննեցեալուն նորին:

Երկնայի՛ք եւ զմեռ ըզմակից ընկերակցեալն նորին ի նոյնս զեղջէն կամբիպաու՝
զարեպաշտն Խոնա Միգայէլն Խորիպեց: (Եւ իւր աւագ պերեպաշտու պարոնն՝ զխոնա
մահտեի Սիմեոնն. եւ զեղբարսն՝ զմահտեի Խոնա Նիկողայոսն եւ զխոնա Միստան Նե-
զարդի: Եւ զորդին՝ զԵսայի՛ն նորատունն: Եւ զհաւատարման իւր՝ զգործարար Սար-
գիսն քիֆէյրեց: Եւ զնոսն նորին՝ զմահտեի յօնանն եւ զմահտեի մարթայն: Եւ զեղ-
բայրն իւր՝ զգարգիւն քաղցրաբոյր ընդ որդւոյն նորաբողոքի զուկասու. կոնեցելոյ յա-
նուն հանգուցելոյն ի դիւղուածոյ՝ եղբոր հօրն իւրոյ զուկասիկ փոքր: Այլեւ զհանգուցե-
ալ պապն՝ զմահտեի դարբիէլն, ընդ կողակցի նորին մահտեի աննայն: Եւ զորդին
սոցին՝ զմահտեի մասթիսան. եւ զմահտեի մարկոսն. եւ զերկու Նահապետան: Եւ զսմե-
նայն ազգայիկան: զնոգակիւնն եւ զգոսեանն: զկենդանիս եւ զննեցեալուն նոցին:

Երկնայի՛ք եւ զհմտափարծ տիրացու Գէորգն՝ զորդի մահտեի արքաւամու հան-
գուցելոյ ի տէր. զհրահանգելն մանկանց վերադրեալ սանկեց: Որք ետունս տպիլ սիրով
զերկեցիկ մատենա զայս մաննարագ զանկալի՝ առ ի յիշատակ յաւիտեանական հոգեոց
իւրեանց եւ ծնողացն. ներկայ անեղով զանդրացն զտոյն...

...Եւ արդ՝ մայթիլ յիշել ընդ պատմառի Տրպիլ տուղաց զբոյս՝ (որոց ան-
ուանց յիշատակարանն)՝ զիշեալ մէք առ խնդիր նոցա՝ եղաւ ըստ կամայ նոցին՝ եւ ըզ-
հանգուցեալ հայրն իմ զաստուածատուր՝ զյովակիմաւ ծնուան ձեռք: Որ ի կենդանութեան
պատուէր տուեալ իմումս յետնու՛թեան՝ Թէ Մանասիլի միտանդամ տպիլ զտուր Գիրքն
նորին՝ զգուշանելով յամենայն պարագայս նորին: Եւ մէք առ ախ հիւանդան՝ լաւ եղեալ
աշխատեցաւ. որքան տկարութեան էր կարելի: որպէս եւ իսկ տեսնելի: Բայց այս ան-
ով՝ ո՛չ Թէ անեմ յգտանելի երբէք թերութեան, զի վասն յանախութեան բառեցն եւ խորու-
թեան մասցն ընդելուցեալ մարդարայտիս ասացուածոցն ուրբուն հիւանդոց՝ թուս իսկ ու-
նի ճարտասանութեան, տակաւին մանն ուղղելիք ըստ կանոնի քերթութեան. կարօտել
իւրեան իսկական ասո՛յլ Զեռազրի Հեղինակին: Վասն որոյ խընդրեմ զայնպիսինս անուա-
սել՝ ընդ գտեցեալ գրասխալիցն: զի նուագութեան փոքեր վնասու, որպէս ասացեալ է, զմե-
ծութեան բարեաց ոչ կարէ արգելուլ: Երկնայի՛ք ընդ նմին եւ զիս՝ զանիմաստ որդի նորին՝
յակ անուամբ կոչեցեալ յանանե զպիսո՛ր զմեռ պաշտանեալ ի մանկութենէ՝ զպապագրոց
զբոյս: Որ ծառայեալ եմ՝ որքան եւ իցեմ: Երկեցի՛ք ընդ մեզ եւ Թոռն նորին՝ համբա-
կանառակ որդի իմ կարապետն աւելածու՝ ընդ եղբոր իւրում յաղօրայ դեռապատկէն: Որ
զաշխատեալս անուանայ յանձնեալ նրկայն ասուրք եւ բազմա զգուշութեամբ՝ առ ի
սէր եւ ի պատիւ որոյն Վարդապետին՝ զպատկեր նորին որ յսկզբան փորագրեաց. հանդերձ
կանոնական եւ փառաբարկան յորինածովք: Զոր վաճառեալ մատուցաք ի ծառայութեան աղ-
դիդ՝ տանց դոյն, (որպէս եւ հայր մէք՝ զծառայոյ մէք: Թէեւ այս՝ անհամոյ ոմանց թուի-
ցի: Եւ յամենելով ի շնորհս անանս:

(Եւ ծառայութիւն՝ անորիկ ազգաւս ասացի, զի որպէս ծառայն յանձնուեալ կա-
տարէ ի նարկէ զամենայն աշխատան տանն, յայտպէս եւ մատակարար տպագրատանն՝ զա-
մենայն կարեւոր պիտոյն նորին ծանոթադոյն՝ ինքնին լրուանիլ. սակայ անբնական զոյն
զորեանց սորին ըստ քաղաքիս այլոց արհեստաւորաց: Զի այլք արհեստք՝ մասամբ իւրեք
օժանդակեն յայլոց արհեստից. իսկ սա եւ ոչ բնաւ յուսուե՛ք: ազօթից միայն սպասեալ
օգնականութեան:

Եւ լաւ լիցի մեղ ասելս աստէն այսքան. Թէեւ սորին վասն ունելիմէ գերկախաւ
դոյն տակ դրան՝ քանից՝ անհասթ ոչ արհեստին տպագրութեան՝ իւր գիտեցելոյ ինչ լու-
րս լսողի՝ կամ ոչ ասատոյ կամ ոչ հասկանայ: Իսկ զփանաքիս զայս՝ առ այն պատճառ
ծանոթեալ գրեցաք սակաւութեւ, զի իմացի խուն ինչ խոհական մասց, եւ ներկայիս ասեմ

և յապառանգման, և զարժեկութիւն իրեն ճանաչողաց: Վասնզի յոթ հեւտ թուի ոմանց՝ ըզկառան հաւին կաղղուրելն արտաքուստ և ասելն՝ թէ զԻ՞նչ է այս, կամ՝ զԻ՞նչ իցէ այն: որպէս և լսեմք այսօրս)

Թիւեջիք վերջապէս և զայնատաւորսն տղարանիս՝ զվանեցի տէր աստուածատուրի որդի զմահահայ սարունսն և սարկաւաղ աղայանի որդի՝ զսարկաւաղ մահահայ մեհարօսի: և զաւրեցի տէր իսլաւաւորի որդի՝ զպօղոսն: և ինքն Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ըստ յուսոյն և վարդաց իւրաքանչիւրոցն՝ հասուցէ ի յայտնութեան և յաբախութեան իւրում: Ամէն:

Եջ 570-574

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 Նա

1756

271

ՅԱԿՈԲ ՊՏԻՔ. ՆԱԼԵԱՆ. ԳՐԲՈՒԿՍ ԿՈՁԵՑԵԱԼ ԺՐԱԿ ԺԵՄԱՐՏՈՒԹԻԱՆ: Կ. Պոլս, տպ. հանգուցեալ Աստուածատուր կոստանդնուպոլսեցի, տպագրել՝ Յովհանէս Դպիր, 1756, 308 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳՐԲՈՒԿՍ ԿՈՁԵՑԵԱԼ ԺՐԱԿ ԺԵՄԱՐՏՈՒԹԻԱՆ:

Շարադրեալ ի Յակօրոս Պատրիարքէ երբեմն սրբոյ Երուսաղէմի, և Նարեկեան կոստանդնուպոլսոյ: Որ իբրեւ ճրագ ընդառալ ընթացեալ ուղղագնացից, յայտնէ զվիճ և զխորիւրտաւս ընդդէմ ճշմարտութեան մաքսողաց: Եւ զանգղոյշ պարզամիտն՝ աղատէ ի յորդայթից մայրութեանց ստապաւոր նոցին առարկութեանց:

Տպեցեալ Հարկադրութեամբ Տեառն Իսահակայ երկրորդ պարթեւի՝ Մայրապոյն Պատրիարքի և Հայրապետի ամենայն Հայոց. և Կաթողիկոսի սրբոյ մօրն եկեղեցեաց Հայաստանեայց Աստուածաշէլ Գահին Սրբոյ էջմիածնի: Ի փառ մեծին Աստուծոյ, և ի յողուտ մանկանց սրբոյ եկեղեցւոյ:

Ի Թուին Հայոց՝ ռմն: մայիսի է:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպագրողի:

Փառք...

...տպել և ի լոյս ածել՝ զնոր լուսաւոր ճրագս Հշմարտութեան անուանեալ Գիրքս՝ առ ի վախլումն ամենայն Հշմարտասենշ ողջմիտ մանկանց եկեղեցւոյ:

Ի Մայրապոյն Քահանայապետութեան սրբոյ Գահին էջմիածնի՝ երկրորդ Պարթեւի՝ Տեառն Իսահակայ Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Արք՝ որք Հանդիպիք սմա, ...Թիւեջիք ի Հաճոյակն աղօթս մեր առ Քրիստոս զարհի Բարունական՝ և զԱստուածարանութեան Հեղինակն այսորիկ գրքեան՝ զՏէր Թակօրոս Պատրիարքն՝ մեծի մայրաքաղաքիս կոստանդնուպոլսոյ:...

Թիւեջիք ևս՝ զցանկացող լուսոյ ճրագի Հշմարտութեան այսորիկ և զտպել տուողն արդեամբ՝ զարժանապատիւ Աստուածիմաստ Աբրահամ Վարդապետն աստապատեցի. և զնարդնիս. արքայիկոպոսն զմիւռնոյ: Որ սիրահարեալ աղերսածօք և ինդրեալ ի վերողեմալ պէրբաղելի Պատրիարքէն մեծի՝ ետ տպել զսա՛. առ ի յիշատակ իւր հոգւոյ, և ծնողացն իւրոց:

Թիւեջիք ևս զտպագրողս սորին անարժան՝ զորդի Հանդուցեալ աստուածատուրի՝ զյահաննէս դպիրս՝ լոկ անուամբ. և զորդի իմ զկարապետն աւելածու. Հանդերձ մշափա մերով կաղղուանցի իկիսխանիս. և ա՛յլ բարեշան աշխատեցցօք մերոք:

Եւ դուք լինի՛՛՛ք յիշեցեալք ի ջրիտառն աւուր յարութեան Նորին, ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

290-166 Նա

272

ՍՏԵՓԱՆԸՆՈՍ ԱՐԲԵՊՍ. ՍԻՒՆԵՑԻ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻԹԻՒՆ ԸՆԴԴԵՄ ԵՐԿԱՐՆԱԿԱՑԻ. Կ. Պուլիս, 1756, 189 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՏԵՍՈՒՆ ՍՏԵՓԱՆԸՆՈՍԻ ՍԻՒՆԵՑԻ ՆՈՒՅԱԿԱՆ ԱՐԿԻ ԵՎԵԿՈՎՈՐԻ՝ ՀԱՅԱՏԱՆԻԹԻՒՆ ԸՆԴԴԵՄ ԵՐԿԱՐՆԱԿԱՑԻ:

Շարադրեալ է Թուրքի Հայոց՝ չմտ: Ի Կաթողիկոսութեան Գրեգորի Անապոլիսի: Նա աշտիկ Տպագրեալ է Հայրապետութեան Տեսնի Խաչակալ Նորայրոյի Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց: Ի Կոստանդնուպոլիս Քաղաքի: Ի Պատրիարքութեան Նորին Վեհափառողի՝ Տեսնի Յակոբայ Առաքելաբան Վարդապետի: Իսկ եւ Հանայական Հրամանօք երկուցուց Վեհից վերադրեալ սրբազան գրառիցայ:

ԸՆԴՀԱՆՍԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան:

Փառք եւ Գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ ի յայտ դասն ժամանակիս բազմաւալոյ Հերձուածողաց ի մէջ մեր, էարկ եւ ի սրբա սմանց Քրիստոսաւոր եւ բարեպաշտ Հաւատացեալոց, ի յայտ ամէն զԵրեսնա Հին Հայրապետաց եւ Առաքելաբան Վարդապետաց՝ Լուսաւորչաւիմն Գեղեցեոյն մերոյ: Ի լուսաւորութիւն միաժառ Հաւատացեալոց, եւ ի յազդուութիւն հետեալ աղիւսաց, եւ ի միեթաւութիւն դալթակեալ եղբարց մերոց:

Որոց մինն է Գրեգորայ. արարեալ Տեսնի Ստեփաննոսի՝ արք. Եւդեկոպոսի սինաւայ աշտիկոյ՝ որդւոյ արարային իշխանի բարեպաշտ:

Արք. արք. Կանդիկոյի սմա վաշեկով կամ ընթերցելով, յիշեալիք է Քրիստոսի միով Հայր մերի, ըզանկալցող ամեն զՔրիստոսաւոր եւ բարեպաշտ երեսասարք յազնի ազգէ: Որ եւ զիստեալ աղեցման զբոյս աշտիկի: Որ ի ըմէ Թուականիս Հայոց ազգեալ: Սակա միք բաշեկոյ զնա՝ անապատաց եւ վանորէից: Տէր Քրիստոս՝ զԵրեսասարգութիւն նորա՝ յամենայն փորձանաց անսասն պահեսցէ: Ամէն:

Այլեւ յիշեալիք զԹափաբույցի սիրաշու գրեգորն, որ միք եւ մեզ զմեզապարիս օրինակն սորա: Տէր Քրիստոս՝ բանին եւ զործոյն նորա՝ յաղուութիւն պարգեւեցէ:

Նա արք. յիշեալ, յիշեալ լիլիք է Քրիստոսէ, ի միասնազամ զալստեանն իւրում: Ամէն: Հայր մեր:

Կիւլպինկան Մատենադարան

230-164 Սթ

273

ՅԱԿՈԲ ՊՏԻՔ. ՆԱԼԵԱՆ. ԳԻՐԻ ԿՈՅՆՑԵԱԼ ՁԷՆ ՀՈԳԵՆՈՐ: Կ. Պուլիս, 1841: 132 + 42A = 816 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԻ ԿՈՅՆՑԵԱԼ ՁԷՆ ՀՈԳԵՆՈՐ:

Որ ունի Երեսնա մասուն: Առաջին մասն է լուծումն առաքելութեանց Հրէից եւ Հաւածաճնութեան Աւետարանաց: Երկրորդ մասն է Քրիստոնէական Վարդապետութիւն տաճակաւոր: Նա երրորդ մասն է Հաւաքումն չքնադատոյն պատմութեանց եկեղեցականաց՝ Թուրքի բառիւ:

Շարադրեալ է Յակոբ Պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ. որ եւ երբեմն Պատրիարք սրբոյ Երուսաղէմի: Հարկաւոր ուսման ամենից մանկանց եկեղեցւոյ:

Տպեցեալ Նորին Հրամանաւ ի Նորին վերադրեցեալ Քաղաքի:

Ի Հայրապետութեան սրբոյ իմիսնին Գեղարքուն Աթոռոյ՝ Տեսնի Խաչակալ երկոս երանեալ արքայապետար ամենից Հայոց Կաթողիկոսի: Նա ի Պատրիարքութեան սրբոյ Կոստանդնուպոլսոյ:

րուսագէտի՝ Տեառն Թէոդորովի առաջինադարձ Արք եպիսկոպոսի:
Յամի Տեառն 1757. եւ Հայոց՝ Երեմ: Յունիսի մ:

ՎԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարամ Տպագրողի Գրքոյս:

Շնորհիւ...

...յանի եկեալ աւարտեցաւ տպումն նորաշար դրոյս տարրիկ ցանկաւոյ՝ զէն
Հոգեւոր կոչեցելոյ:

Ի վայելումն ընդհանուր ազգիս Հայկազնոյ:

Ի տպարանի աստուածատուրի որդւոյ յոհաննիսի՝ լոկ անուն զպրի, ամենեցունցդ
պատրաստեալն ծառայի:

Արդ՝ որք անդիպիք ամա, եւ հաստատով հրճուիք ճեմիւ ընթերցման՝ դնորաբոյս
ծաղիկ բողբոջեցեալ ի պարտիկ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, առ հանալ յիշեցիք յար-
ժանաւոր ազգիս ձեռն ի Գրիստոս՝ զիս զվերադրեցեալ տպողս անարժան՝ ընդ որդեկի իմում
կարապետի՝ զգիրս կապարեայ լարողի:

Պիեռլիք եւ զմրահար մշակս զործարանիս՝ զտէր սիմէօնի որդի՝ գտիրացու զրի-
զորն վանցի. եւ զհամայն աշխատողս սորին: Եւ աղերսեմ հետեւապէս, զի եթէ ուրեք ու-
րեք զտանիցի ի ամին սխալումն գրոց ի բառս՝ (տակնով յայաց մերաց ի սրբադուրթանն)
ներեւոյնք վառն աստուծոյ զայնս. զոյով ազգակից՝ սխալուտ ընտրեալն: Եւ ինքն տէրն մեր
Գրիստոս՝ ջրա յառնոյ եւ վաստակց իւրաքանչիւրոցն՝ հատուցէ՛ զվարճս բարեաց ի
յայտնութեան եւ յարգարութեան իւրում: Ամէն:

Կիւլչէկեան Մատենադարան

230-155 Նա

274

ՅԱԿՈԲ ՊՏՐԺ. ՆԱԼԵՆ. ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԵԱՆՈՒԾՄԱՆԾ: Կ. Պոլիս, 1758. 8+504+330=848 էջ:

ԵԱՆՈՒԾԱԲԵՐԹ

ԳՐԻԳ ԿՈՅԵՏԵԱԼ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԵԱՆՈՒԾՄԱՆԾ:

Որ Պարուսիկ զլորեմն Հատարս զարտիկ: Յառաջուն՝ ուսուցանէ զաւագ իրիւ-
ցունս եւ զամենայն քրիստոնեայս եւ զքարոզիչս զոչ կրթեալսն ի դպրատան: յորում զտա-
նին հարկաւոր ուսանելիք եւ անելիք բարոյականք: Յերկրորդում՝ ուսուցանէ զամենազ
գիտելիս իրիւս զհրճուելիս. արգելիլ եւ յուրթեան, բամբասանաց, եւ դատարկարանու-
թեան, Յերկրորդում՝ ուսուցանէ զոմանց աշխարհաց պատմութիւնս. իոր հետացոյց տէր-
պիւնիս հայրապետ ներկայացուցանելով՝ ի Զորբորդումն՝ պատմէ զհնազանդան ոմանց
գլխաւոր քաղաքացն Հայոց:

Շարադրեալ գրաբառ եւ աշխարհաբառ ոճիւ ի Յովոր մեղապարս կրքեմ սրբոյ
Երուսաղէմի, եւ նարեկին Պարիսպրէ Կոստանդնուպոլսոյ:

Ի Հայրապետութեան Գերագահ Աթոռոյ սրբոյ իմիւսնի՝ Տեառն Իսահակայ սր-
բաղնկատար ամենից Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսի եւ Սարգսոյն Գահանայապետի:
Եւ ի Պարիսպրութեան սրբոյ Երուսաղէմի, Տեառն Թէոդորովի Խորենացւոյ՝ Մարտակեն-
ցազ եւ Աստուածիմաստ Արքեպիսկոպոսի: Յամի Մարգեղութեան Տեառն, 1758: եւ Հայոց
ովի: Յամսեանն մայիսի սկսեալ, եւ ի հոկտեմբերի աւարտեալ եւ ի տպել սկսեալ:

Օգնեալ Ամենակարօղ Տէր:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Նախըզուրիւմ առ Աստուածատէր Ընթերցողն:

...Այլ ի վաճառի նախերգանի դրոյս՝ ծանիք եւ զայս ինչ ով արժեան իմ սի-
րելիք: Զանի զայս զգրքս ծախսի՝ ոմն յաստուածաբնաց Հոգաց լիովի. եւ եզ վախճի եւ
յիշատակ անանկ եւ բաժաւորեալ աղջաւոց:

Ձի որքան եւ ծախքի՝ վաստակն որ ի հէլալ ջրտանցն ձերոց ընծայի՝ երկու բաժին հղեալ, կէսն տնանկ աղքատաց ի պէտսն տնօրինացի, եւ կէսն բանասարգելոց շնորհեացի՝ ձեռամբ նոցին գանձապետաց :

Իսկ եւ զմայրն՝ բոլոր նոցա շնորհեաց. զի որքան որ զիրքս այս հասնի, կրկին աշու մայր գնովն ապեացի. եւ վաստակն անդրէն ի պէտս նոցա սարք լինի : եւ ձեռնապէս սարքանաւ. եւ երանի էր եթէ եւ այլք նախանձաւորք բարեաց եղեալք՝ ի սոյն յորդորվեն : Էջ 2-8 :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Յիշատակարանն Աւարտման :

Շնորհիւ...

...յանգիւնալ աւարտեցաւ տրպումն շորքաւոր զրքոյս՝ կոչեցելոյ Գանձարան ծառայմանց :

Որ շարագրեալ արորաւ երկտնորութեամբ աշխատանաց ի Վեհադոցն Աստուածաբան Վարդապետէ Տեառն Յակօբայ՝ ձեռնի Պատրիարքի Կոստանդնուպօլսոյ :

...Ուրեմն ռաբ հանգիւնալ հաշակէջք ի բարելի երախանէս յայտմանէ, եւ շահիք զսահ Հապետեան, յիշեալիք առ յայն բնակից Բրիտանոս՝ զհամայն աշխատողն զրքոյս : Յորոց մի է եւ ջրտանքն մշակն գործարանիս յարում տրպումն : Տէր Սիմէոնի որդի՝ ախրապետ զրիգորն վանցի : Եւ ինքն Բրիտանոս տէրն մեր որ տոտոն է ի տուրն պարգեւաց՝ ի միւսանգամ գալտեան եւ յարքայութեան իւրում, հաստացէ սոճասարակ վարժս բարեաց իւրաքանչիւրոց՝ յիշողաց եւ յիշեցելոց. Ամէն :

Էջ 336

ԵՄԼՈԹ.

Տպարանը չէ յիշում :

Կիւլպենկեան Մատենադարան

230.155 Նալ

275

ՄԱՏԹԻՈՍ ՎՐԴ. ԵՆԻՆՈՒԹԻՒՆԻ. ՄՏԱՄՈՒԹԻՒՆԻ : Վեհապիկ, տպ. Անտոն Պօռթուի, 1750. 320 էջ :

ԱՆՈՒԱՆԱԲԵՐՈՒ

ՄՏԱՄՈՒԹԻՒՆԻ ի ՎԵՐԱՅ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ՏԵԱՐՆ ՄԵՐՈՅ ԵՆՍՈՒՄԻ ԳՐԻՍՏՈՒՄ :

Արարեալ ի հայր մատթէոս վարդապետէ աշակերտէ միթարայ վարդապետի ձեռն արբայի : Եւ տպագրեալ Հրամանաւ տեղեկանոսի վարդապետի եւ արբայի նորին յաջորդի : Յամի տեսան. 1750. օգոստեմբերի. 6 :

Ի հայրապետութեան տեսան սահակայ հայոց կաթուղիկոսի :

Ի Վէննէպիկ : Ի տպարանի Անտոնի Պօռթուի, Հրամանաւ ձեռնարաց :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձեռնի :

Կիւլպենկեան Մատենադարան

252.02 Մտ

276

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ: Վեհեպիկ, տպ. Անտոն Պոլթուի, 1759. 552 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ՏԵԱԹՆ ՄԵՐՈՑ ԹԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Տպագրեալ յամի տետռն 1759 յապրիլի. 24.

Ի Հայրապետութեան տետռն առհակայ Հայոց կաթուղիկոսի:

Ի Վեհեպիկ: Հրամանաւ ժեմաւորաց:

Ի տպարանի Անտոնի Պոլթուի:

ԳԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ջուշի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

225-4

1759

277

ՅԱԿՈԲ ՊՏՐՔ. ՆԱԼԱՆ. ԳԻՐՔ ԱՂՕԹԻԾ: Կ. Պոլիս, տպ. Աստուածատուր Կոստանդնուս-պոլսեցի, 1760, 192 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐՔ ԱՂՕԹԻԾ ԱՄԻՆԱՅԵ ԱՆՋԱՆՑ ՀԱՐՅԱՆՈՐ:

Շարադրեալ Ի Յակոբ Պատրիարքէ: Ի Հայրապետութեան Տետռն Թակոսայ Սրբազ-նականաւոր Վեհափառ կաթուղիկոսի սրբոյ էլէմիանի: Եւ Ի Պատրիարքութեան սրբոյ Երու-սապէմի: տետռն Թէոդորոսի ճգնազգեաց եւ աստուածիմաստ Վարդապետի:

Արդեամբք հոգեւոր սրբոյ մերոյ տիրացու կարապետ Խոհեմազոյն բժշկի:

յլմի Տետռն. 1760: եւ Հայոց՝ ռաբ: Եռեմիար 4: Ի Տպարանի Աստուածատուրի:

ԳԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցման:

Շնորհիւ...

...Յանկ Ելեալ աւարտեցաւ տպումն նորաւար գրքկանս ազօթից եւ ժամամտեց Ի փառս աստուծոյ:

Որ յօրինեալ արարաւ երկապրութեամբ աշխատանաց Տետռն Յակոբայ Աստուա-ծարան Վարդապետի՝ մենի Պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ՝ Ի յօգուտ Հասարակաց ման-կանց եկեղեցւոյ:

Արդ՝ ո՛վ սրբաւնեալ մանկունք սրբոյ սրօնի. ճանաչելով զվատակաւորն մեր՝ (ըզ-վերողորցեալ զվեհն ասեմ զերյարգելի) մի՛ մոռանայք զերախտիս նորա. յիշելով զինքն եւ զերարիւննս ամենայն: զմարմնաւոր եւ զհոգեւոր ծնողսն նորա առ Քրիստոս Ի մաքուր մաղթանա ձեռն:

Երեւոյթի՛ք եւս՝ զբժիշկ տիրացու կարապետն Խոհեմազոյն. զինքնոք սորին Ի վե-հէն պանծալւոյ. որ սիրահարեալ աղերսանօք՝ ետ յօրինել զսա՛. տալով եւ զծախսն ապեց-ման. առ Ի լինիլ յիշատակ հոգւոյ իւրում եւ ծնողացն իւրոց: Հանգուցեալ հօրն ախթէք ոմանէսին, եւ կենդանի մօրն հիւրիմե. եւ նորաբողոք սրբոցն՝ պօղոսին, պետրոսին, եւ յօհաննիսին:

Յիշեալի՛ք եւ զա՛յլ պատճառն ապագայութեան սորին. ընդ որս եւ զաշխատասրսն զօրծարանիս՝ զսէր Սիմէօնի որդի՝ զորբայցու զրիզորն վանցի: Վասնզի աշխատողք հոգեւորացն, ոչ միայն ի ծարձեւոր արդիւնն հային, ալ ճշգրտորին ակն ունին...)

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 նա

278

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՆԱ. ԿԵՐԱԿՈՒՐ ՔԱՀԱՆԱՅԻԾ: Վենետիկ, տպ. Անտոն Պօթթուլի, 1760, XIV(14) + 147 = 161 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԿԵՐԱԿՈՒՐ ՔԱՀԱՆԱՅԻԾ,

Կամ նախապատասխանութիւն առ սրբազան սեղան բաժին:

Հաւաքեալ ի գործոց կարգինար Պօնայի: Եւ մանեալ ի լատինէ ի հայ թարգմաչ, եւ տպեալ եղեւ արդեամբք յաւանդէ բոնասիրէ. ի փառս եւ ի զովեստ Մանկացելոյն Յիսուս, եւ ի պատիւ Մօրն նորին Մարիամու:

Ի Թուականի մերոյ փրկչին, 1760. ի մարտի ամսոյ 24: ի Հայրապետութեան: Տեառն Սահակայ Հայոց կաթուղիկոսի:

Ի Վէնէտիկ: Ի Տպարանի Անտոնի Պօթթուլի: Հրամանաւ մեծաւորաց:

ՔԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուներ:

ԵՄԼՈԹ.

«Հայ Հեռախոս Գրքի Մատենագիտական Ցուցակ»ը ծանօթութեամբ մը մէջ կը յիշատակէ որ այս եւ յաջորդ՝ «Արհեստ Փրկութեան»ը տպակից են իրարու, քէն առանձին ամուսնանքերով եւ էջահամարով: Մտանքադարմիս օրինակները իրարմէ անջատ են, զատ եւ տարբեր կազմով: Սակայն «Արհեստ Փրկութեան»ի վերջաւորութեամբ կը գտնուին երկու գիրքերուն բովանդակութիւնները, որով ապահովութեամբ կարելի է հաստատել որ ասոնք տպակից ենք եւ իրարու:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

253 Պ.

279

ԱՐՀԵՍՏ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ: Վենետիկ, տպ. Անտոն Պօթթուլի, 1760. 101 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԱՐՀԵՍՏ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ,

Կամ Հրահանգ Քրիստոնէական վարուց Յերիս պատուիրանս բաժանեալ: Ի Մեծապոյն փառս աստուծոյ:

Թարգմանեցեալ յիտալական լեզուէ ի հայ թարգմաչ, եւ տպագրեալ յաժի տեառն, 1760:

Ի Վէնէտիկ: Ի Տպարանի Անտոնի Պօթթուլի: Հրամանաւ մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուեթ:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
241 Աբ

280

ԿԻՒՐՉԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻՐԱՅԻ. ՃԱՌ: Կ. Պոլիս, 1700, 304 էջ:

ՄԵՌՈՒՄՆԱԹԵՐԻԹ

ՏԵԱՌՆ ԿԻՒՐՉԱՆ ՍՐԲՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԵՂԷՔԱՆԻՐՈՒ: Ճառ վասն Լիժան հոգւոյ և հանգրգանայ դատաւարանի Քրիստոսի:

Անդրափոխուել է Յուսէփանէն է Հայ Բարբառ:

Եւ տպեցեալ է վեհափառ Հայրապետութեան սրբոյ էջմիածնի Տէառն Յակօբայ աւանանի Հայոց Կաթողիկոսի: Եւ է Պատրիարքութեան սրբոյ Երուսաղէմի՝ Տէառն Թէոդորոսի բարեբխանիկ Վարդապետի:

Ի Կոստանդնուպօլիս Քաղաքի: Հրամանաւ Եոբին Սրբազան Պատրիարքի Տէառն Յակօբայ Աստուածարան Վարդապետի: Ի Թուին Հայոց՝ 1209: փետրուար 6:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուեթ:

ԽԱՆՕԹ:

Տպարանը յիշուած չէ:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
232-6 Կիւ

Կազմեց՝ Ա. Գ.

(Շաբ. 18)